

Spoluzakladatelka neziskové organizace Czechitas Dita Příkrylová vysvětluje, proč by se děti a ženy neměly bát studia **IT** oborů

Dívky rády hrají počítačové hry, dominují mezi uživateli mobilních aplikací, ale studiu technických oborů se vyhýbají a nehrnou se ani do zaměstnání v **IT**. Dita Příkrylová, která sama **informatiku** vystudovala, se to rozhodla změnit. Před 5 lety spoluzaložila neziskovou organizaci Czechitas, která popularizuje technické vzdělávání a má za cíl změnit image **IT** jako mužského oboru.

* LN S čím jste si hrála jako malá?

Se vším možným, ale hlavně jsem trávila čas venku. Můj táta je ajťák, takže relativně brzy to byl i sám počítač, a ve školce byla mojí nejoblíbenější hračkou parkovací garáž. Panenky jsem moc neměla, s těmi jsem si chodila hrát ke kamarádce.

* LN Takže když říkáte, že už v dětství se vytváří vztah k technologiím a rozhoduje se o tom, jaký obor si jednou dítě vybere, mluvíte ze své zkušenosti...

Ano, může to tak být. Dnešní děti vyrůstají s výkonným počítačem v kapse. Nemá smysl je omezovat v užívání, jejich budoucí práce i společnost bude na technologiích založená, ale spíš je učit používat správně a bezpečně a třeba přivést na myšlenku, že mohou tvořit. Nejen užívat, ale opravdu vytvářet budoucí svět kolem nás. Je spousta zajímavých edukativních hraček, třeba programovatelných, které můžeme dětem ukázat. Takových, které je posunou dál například v algoritmickém myšlení, které není jen v jádru programování, ale může se hodit i při řešení jiných problémů.

* LN Dívky sice hrají počítačové hry a zajímají se o **IT**, ale nejdou tenhle obor studovat a neumějí si představit, že by se tím živily. Čím to je?

V kariérní volbě nás ovlivňují lidé, které máme kolem sebe – rodiče, kteří nám radí, čemu se věnovat, kamarádi, které často přirozeně následujeme, ale i učitelé. Málokdo si uvědomuje, jak velký vliv na naši volbu má dobrý učitel. Já jsem třeba měla ráda matematiku a fyziku, protože jsem na ni měla skvělou učitelku. Dneska mají vliv i oblíbení influenceři na sociálních sítích. Dokud nebude „cool“ dát si do stories na Instagramu v sobotu odpoledne fotku z workshopu programování místo nakupování na fashion marketu, nemůžeme očekávat, že se holky hromadně budou hlásit na **fakulty informatiky**.

* LN To byl důvod, proč vznikly Czechitas?

Ano. **Informatika**, kterou jsem studovala, nabízí spoustu kreativní, dobře ohodnocené, flexibilní a neuvěřitelně zajímavé práce. Je to obor budoucnosti a taky součást mnoha jiných oborů, brzy nezbytná téměř pro každého. A to se mezi holkami málo ví. A tak jsme jim chtěli dát možnost objevit nový svět, zlomit předsudky o tom, co **IT** nebo ajťák je a není.

* LN Proč je vlastně podle vás důležité zvýšit počet žen v **IT**?

Jednoslovný argument pro firmy by byl: diverzita. Jiný názor a jiný pohled na řešení věcí znamená vyšší výkonnost a inovační potenciál firem. Přístup Česka k inovacím určí to, jak budeme vypadat za dvacet let. Zároveň směrem k ženám by byl argument: budoucnost. Přece nechcete zůstat stranou, když se tvoří svět kolem nás.

* LN Na tohle ženy lákáte?

Chceme ženám ukazovat, že v **IT** je možné měnit svět. Spousta z nich má v sobě pečující složku a

chce pomáhat lidem a prostřednictvím technologií můžete multiplikovat svůj dosah. Umělá inteligence dokáže predikovat diagnózu na základě osobních dat přesněji než lékař. To je to, co by holky mohlo motivovat. Že můžou pomáhat světu a zachraňovat životy.

* LN Jak se projevuje to, že jsou vaše kurzy určené pro dívky?

V obsahu ne. Přirovnala bych to k dámské posilovně: zacvičíte si úplně stejně, má to stejný výsledek, ale cítíte se tam líp. V místnosti plné holek se nemusíte stydět, cítíte určitou sounáležitost. Plus si myslím, že umíme ten svět IT holkám trošku přeložit do jejich jazyka.

* LN Jaké typy žen na vaše kurzy chodí?

Věkový průměr je asi třicet let, ale děláme i kurzy pro středoškolačky a nejstarší studentce bylo 74 let. Většina z nich chce zkusit něco nového, co by je kariérně posunulo. Nebo chtějí změnit práci úplně, protože si uvědomily, že IT je atraktivní obor. Chodí i holky, které potřebují získat nějakou novou dovednost, aby mohly rozjet svůj projekt. A taky maminky na mateřské, které se chtějí requalifikovat. Některé ženy vnímají, že se trh práce mění a jejich náplň práce se rozšiřuje a ony už na ni nestačí. Ta základní úroveň, kterou by měla mít třeba holka z marketingu, je už teď jiná, než když se tiskly letáky. Říct, že umím Word a Excel, to je něco jako říct, že umím číst a psát.

* LN Vybavíte si nějaký hezký příběh kariérního přerodu?

Za dva a půl roku, co existuje Digitální akademie – to je tříměsíční intenzivní datový kurz, na jehož výrobu nám dal peníze Google – máme 360 absolventek, takže těch příběhů je spousta, ale bývají si podobné. Vybavuje se mi Zuzka, která do akademie dokonce dojížděla několik večerů v týdnu z Liberce, přitom má dvě děti. Po skončení nastoupila jako junior datový analytik do Heureka. Většina holek, které se do Digitální akademie přihlásí, se datové analytice nikdy nevěnovaly, přesto se po skončení většina z nich uplatní v oboru. Nebo z těch mladších... Anička z Českých Budějovic přišla na popud své maminky na pražskou letní školu pro středoškolačky a zjistila, že IT není žádná sklepní záležitost, podívala se na střechu Microsoftu, viděla roboty na ČVUT v laboratoři a skončilo to tím, že dala přihlášku na studium informatiky na Jihočeské univerzitě.

* LN To jsou možná dívky, kterým jste pomohli objevit, že k IT vlastně tíhnou, ale může přijít i někdo, kdo technologiím vůbec nerozumí?

Jasně, to je právě ten sociální přesah, který chceme mít – dostat technologie k lidem, pro které je to strašák nebo kteří mají před sebou velkou bariéru, ať už geografickou, nebo finanční. Právě teď se rozevírají nůžky mezi těmi, kteří si uvědomují, že technologie budou čím dál větší součástí jejich života, a těmi, kteří se k nim staví se strachem nebo odporem. Proto se chceme otevírat i dalším skupinám, které jsou v přístupu k technologiím „znevýhodněné“: začátečníci, lidi bez zkušeností a vzdělání v IT, kteří se potřebují requalifikovat nebo si zvýšit infromatickou gramotnost. A to se kvůli digitalizaci a automatizaci práce bude týkat nadpolovičního počtu Čechů. Proto jsme spoluškolili horníky z OKD, měli jsme projekt stipendií pro maminky samoživitelky v Jihomoravském a Zlínském kraji nebo pro děti v dětských domovech. A teď jsme v rámci projektu Ježíškova vnoučata učili seniory v Krnově, jak si vyhledávat obrázky na internetu a písničky na YouTube.

* LN Už tedy necílíte jen na ženy?

Ženy patří podle studie McKinsey Digital Challengers mezi digitalizací nejohroženější skupinu lidí – právě proto, že berou technologie jako něco, co přísluší jen mužům. Ale spolu s tím rok od roku klesá počet mladých lidí, kteří se hlásí na technické obory, takže u dětí neřešíme genderový aspekt, u nich se snažíme obecně od 8 let vzbudit zájem o technologie až na úroveň „podám si přihlášku na vysokou školu IT“. Podle Evropské komise bude v nejbližších letech Evropě chybět až 900 tisíc IT profesionálů, musíme si je umět vychovat. Před měsícem jsme otevřeli v Brně naše první vzdělávací komunitní centrum Czechitas House. Ráno do něj budou chodit školy s učiteli na zábavné interaktivní technické programy, odpoledne přijdou rodiče s dětmi, večer budou probíhat requalifikační kurzy a o víkendu

poběží workshopy, hackathony, job fairy a firemní vzdělávání. Všechno to bude na jednom místě se společným tématem: vzdělávání české populace v digitálních dovednostech. Příští rok chceme podobné centrum otevřít i v Praze a postupně v dalších městech.

* LN Čím to je, že technické obory nejsou u mladých lidí v kurzu? Vždyť se neustále mluví o tom, jak důležité technologie v budoucnu budou...

Myslím, že je to otázka času, než se tyhle diskuse dostanou opravdu k těm, kteří ovlivňují směřování dětí. Než se z **IT** v očích rodičů a učitelů stane perspektivní obor a než se tomu přizpůsobí osnovy, které by děti víc lákaly nejen k tomu, aby technologie uměly používat – jako je to ve školní informatice dnes –, ale aby ty nástroje uměly samy vytvářet.

* LN Jak tomu můžou pomoci rodiče?

Existuje spousta krásných hraček zaměřených na rozvoj algoritmického myšlení a spousta hezkých knih, které uvádějí děti do světa **IT**. Školákovi bych pořídila nějakou programovatelnou hračku, třeba ozobota, kterého se naučí instruovat tak, aby uměl překonávat překážky, a to už jsou vlastně základy programátorského myšlení. Navnadila bych je na to, že ty věci můžou i vytvářet a že začít je docela jednoduché. Aby viděly, že to není někdo v Americe, kdo to pro ně stvořil, ale že mohou tvořit taky. Vzala bych je na výstavu robotů, na veletrh vědy, na Maker's Faire – festival domácích kutilů –, a nechala bych je si hrát. Koho to chytne, toho bych přihlásila do kroužku zaměřeného na programování nebo robotiku. Děti se učí samy a strašně rychle, umí si to, co je zajímavé, vyhledávat na internetu, ten je plný tutoriálů.

* LN Děti ale dnes tráví na internetu hodně času a číhá tam na ně spousta nástrah, takže někteří rodiče mají pocit, že jejich úkolem je od něj děti spíš vyhnat. Jak z toho ven?

Přála bych si mít na to odpověď. Sama jsem člověk, který nedá dopustit na offline trávení volného času, kontakt s přírodou a opravdové mezilidské vztahy. Je potřeba najít nějaký balanc – technologie už z našeho života nezmizí a je dobré, aby se je děti naučily používat správně. Platí to i pro sociální sítě – i ty mohou být užitečné v socializaci a klidně i v učení, sdílení zkušeností, je to obrovský zdroj inspirace... Nedokážu říct, kolik hodin by děti měly trávit u počítače, spíš jde o tu smysluplnost. Ale i věci, které lidi hodně odsuzují, jako je třeba hraní počítačových her, mohou mít nějaký přesah.

* LN Jaký třeba?

Děti, které hrají online strategické hry, tak třeba ve dvanácti letech komunikují s lidmi z celého světa v angličtině. To my jsme neuměli. A spousta lidí, kteří hráli počítačové hry, pokračuje na obory v **IT**. Dělal jsem si takový malý průzkum ve své sociální bublině, jak se lidi k **IT** dostali. Polovina z nich tenhle obor vůbec nestudovala a dneska tam jsou, a ta druhá půlka, která studovala, si ho většinou vybrala právě kvůli zkušenosti s hraním počítačových her.

Dita Příkrylová (30) * Založila a vede společnost Czechitas, která popularizuje technické vzdělávání mezi dětmi a potřebu digitální gramotnosti mezi dospělými, hlavně ženami. * Vystudovala ekonomii na Ekonomicko-správní fakultě a **informatiku** na **Fakultě informatiky** Masarykovy univerzity v Brně. * V roce 2016 získala Cenu evropského občana udílenou Evropským parlamentem. * Ve stejném roce se umístila v českém žebříčku mladých talentů magazínu Forbes 30 pod 30.

Školákovi bych pořídila nějakou programovatelnou hračku, vzala bych ho na veletrh vědy a nechala bych ho hrát si

Podle Evropské komise bude v nejbližších letech Evropě chybět až 900 tisíc **IT** profesionálů, musíme si je umět vychovat

Foto popis| Výhoda znalosti **IT**. Algoritmické myšlení, které stojí v jádru programování, se hodí i v běžném životě, myslí si Dita Příkrylová.

Foto autor| FOTO MAFRA – PETR TOPIČ

O autorovi| L U C I E F I A L O V Á, Autorka je spolupracovnicí LN